

VÅRT FÖRSVAR

Oberoende tidskrift sedan 1890

Nr 1, Mars 2017

Markstriden i det
21 århundradet

INNOVATIONSKRAFT

– ÖVER OCH UNDER YTAN

Endast några få företag i världen klarar av att bygga komplexa system som stridsflygplan och ubåtar. Saab är ett av dem. Det är möjligt genom att vi gör saker och ting lite annorlunda. Går före. Tänker i nya banor. Och flyttar gränser för vad som är tekniskt och mänskligt möjligt – på land, till sjöss och i luften.

Så utvecklades Gripen – det smarta flygplanet. Och så jobbar vi även när vi skapar nästa generations ubåtar,

när vi gör vingbalkar till världens största passagerarplan, utvecklar radar- och motmedelssystem och intelligenta ledningssystem för civilt bruk.

I en värld i ständig förändring bryter vi på Saab kontinuerligt ny mark för att utveckla innovativa och smarta lösningar som hjälper både människor och samhälle att möta dagens allt mer komplexa utmaningar – såväl över som under ytan.

Följ utvecklingen på saab.com

SAAB

VÅRT FÖRSVAR

Oberoende tidskrift för försvar och säkerhet sedan 1890 och utges av Allmänna försvarsföreningen.

Vårt Försvar utkommer med fyra nummer per år. Tidskriften är ett populärvetenskapligt, opolitiskt organ för analys och debatt i försvars- och säkerhetsfrågor.

Ansvarig utgivare:

Ingemar Wahlberg, ordförande
Allmänna försvarsföreningen.

Chefredaktör:

Tommy Jeppsson
E-post: chefredaktoren.vf@aff.a.se

Redaktionskommitté:

Gunilla Herolf, Tommy Jeppsson,
Stefan Ring och Anna Wieslander.
Adjungerad: Bo Jifält.

Redigering:

Maria Fernsten, Tryckerigruppen AB.

Tryck:

Tryckerigruppen AB

Nästa nummer:

16/6 2017

Material:

Publicering av artiklar införda i Vårt Försvar medges med angivande av källan. Tidningen tar inte ansvar för insänt icke beställt material.

Prenumeration:

Helår fyra nummer: 200 SEK.
Pris t o m 25 år: 100 SEK.
Bankgiro 482-8885 eller
Plusgiro 127 11-8

ISSN:

0042 - 2800

Annonser och annonspriser:

Aff:s kansli

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm
Telefon: Kanslichefen Bo Jifält
0708-60 87 71
E-post: aff@aff.a.se
www.aff.a.se

Organisationsnummer:

802000-1106

Omslagsbild: Soldaten är arméns viktigaste resurs. Foto: Mats Carlsson, Försvarsmakten.

Försvaret av landterritoriet

Den militära komponenten i försvaret av Sverige utgörs av det tre försvarsgrenarnas kapaciteter i intim samverkan, där stödet från de civila delarna av totalförsvaret är ett avgörande bidrag till försvarsförmågan. Temat för detta nummer av Vårt Försvar är *Markstriden i det 21:a århundradet*, således landmilitär förmåga. I vårt land har denna under lång tid varit premissgivande för de övriga försvarsgrenarnas insatser. Det är ett förhållande som dock utvecklats i en riktning som innebär att förband för markstrid är mer och mer avhängiga av, men också utnyttjar, de effekter som genereras av andra stridskrafter. Det gäller särskilt flygstridskrafterna, men givetvis även marinstridskrafterna.

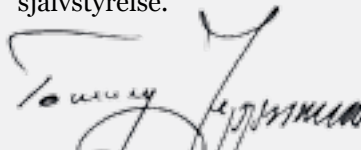
Gemensamma operationer med deltagande av olika slag av militära kapaciteter samverkar och samordnas i syfte att man ska nå ett strategiskt mål. Den tydliga tidsmässiga indelningen av en operation i olika faser, som var vanlig tidigare, har allt mer ersatts av en högre grad av parallellitet i planläggning och genomförande, vilket möjliggörs av modern IT-teknologi.

Striden på marken utgår i grunden från en våldsrelaterad interaktion mellan människor. Förband avsedda för markstrid är de jämförelsevis mest personalintensiva delarna i en militär organisation. Följaktligen utgör mänsklig styrka och tillkortakommanden avgörande konstanter avseende utfallet i striden mellan de egna och motståndarens markstridsförband. Motivation, utbildningsnivå, förbandens materiella kvalitet och logistiska uthållighet blir faktorer som, tillsammans med skicklig taktisk och operativ ledning, avgör fram- eller motgång.

Särskilt i striden till lands framträder också påtagligt effekterna av den våldsrelaterade interaktionen mellan individerna hos de stridande parterna. Friktion och osäkerhet, rädsla, ångest, liksom plötslig skada och död, är påtagligt närvarande i striden på marken, varför ledarskapet hos cheferna på alla nivåer är av största betydelse.

Striden kan genomföras antingen som en symmetrisk eller en asymmetrisk konfrontation. Den förstnämnda innebär oftast duellsituationer där numerär, liksom teknologiska kunskaper och utbildningsnivå, avgör utgången. Här har den aktör som är överlägsen beträffande alla eller några av dessa faktorer en stor fördel. En asymmetrisk konfrontation har som utgångspunkt att neutralisera motståndarens överlägsenhet inom ett eller flera områden så att denne inte har ett relevant försvar mot de hot som kan projiceras. Okonventionella taktiska och operativa tillvägagångssätt, tillsammans med en hög grad av motståndsvilja hos befolkningen vilken hotar angriparen med en tidsmässigt långt utdragen och därmed osäker väpnad konfrontation, utgör ett exempel på koncept som tidigare rönt framgångar i kampen mot en totalt sett starkare motståndare.

Markstridskrafternas unika förmåga består i att genom anfall kunna ta och under längre tid försvara ett område/en region. Häri ligger deras bidrag till den samlade försvarsförmågan vars yttersta syfte är bibehållandet av nationell självstyrelse.

Tommy Jeppsson

VÅRT FÖRSVAR Nr 1, Mars 2017

Noterat

5 Minou Sadeghpour
Oroväckande opinioner

Tidigare andreman i Nato om Sverige

7 Alexander Vershbow
Natos partnerskap med Sverige
Sverige uppskattas.

Tema: Markstriden i det 21 århundradet

11 Karl L. E. Engelbrektson
Framtida arméstridskrafter och brigaderna
Brigader innebär rationalitet.

14 Karlis Neretnieks
Markstridskrafternas operativa betydelse
Kvalificerade markstridskrafter är avgörande.

16 Jörgen Elfving
Markstrid – Ryssland
Utvecklingen präglas av materielltillförseln.

18 Håkan Edström
Suboptimering eller synnergi?
”Army-in-beeing” bör vara ledstjärna.

20 Annika Nordgren Christensen
Plikten och armén
Vi måste ha en flexibel personalförsörjning.

Analys och debatt

22 Hans Ingbert och Maria Fast
Kriserna och ledningen
Det finns ingen utpekad krisledare.

24 Lars Holmqvist m fl
Situationsanpassat totalförsvar
En tydligt formulerad nationell säkerhetsstrategi behövs.

26 Gjert Lage Dyndal och Tor Arne Johansen
Miniaturisering av militär teknologi
Dataprocessering kräver stadig mindre plats.

28 Anke Schmidt Felzmann
Ryska gasledningar i Östersjön
Beslutet om Nordstream saknade säkerhetspolitisk prövning.

30 Katarina Tracz
Hybris i vår tid
Trump har sökt infria sina mest radikala vallöften.

32 Joakim von Braun
Arktis – ryskt fokusområde
Den ryska krigsmakten imponerar.

35 Per Lunqe
Rekryter under grundutbildning
De satsar 110 procent.

36 Peter Nordlund
Många bud om försvarsanslaget
En anslagsförstärkning behövs.

Ord i tiden

38 Ingemar Wahlberg
Försvarsmaktens logistik
Verksamhets- och finansiellt ansvar följs åt.

VÅRT FÖRSVAR

Oberoende tidskrift sedan 1890

Nr 1, Mars 2017

Markstriden i det
21 århundradet

Gå med i Allmänna Försvarsföreningen och få Vårt Försvar. Då håller du dig uppdaterad inom ett brett spektra av försvars- och säkerhetsfrågor. Du blir medlem genom att sätta in 200:- sek (t o m 25 år 100:- sek) på bankgiro 482-8885 eller plusgiro 12711-8.

**Få Vårt Försvar
– Bli medlem nu!**